

پرسش و پاسخ در رابطه با لایحه بودجه ۱۴۰۴

در این نوشته، آقای دکتر بهشتی، پس از ارائه توضیحات کلی، پاسخ سؤالات دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی در مورد لایحه بودجه 1404 کشور را آورده اند.

دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی تعداد 9 سؤال در مورد لایحه بودجه 1404 کل کشور از من داشتند که در این نوشته پس از توضیح کلی در ابتدای امر، به تک تک هر 9 سؤال پاسخ داده شده است.

در ابتدای امر لازم است اطلاعات کلی از لایحه بودجه 1404 کل کشور ارائه شود.

1- در سال 1404 رقم بودجه کل کشور برابر 11897 همت (هزار میلیارد تومان) است که اگر دلار را 60000 تومان در نظر بگیریم 3/198 میلیارد دلار میشود. بودجه کل کشور شامل بودجه عمومی دولت و بودجه شرکت ها و بانک های دولتی است.

2- رقم بودجه عمومی دولت در سال 1404 برابر 6408 همت یا 8/106 میلیارد دلار و بودجه شرکت ها و بانک های دولتی برابر 5489 همت یا 5/91 میلیارد دلار می باشد. باید گفت در سال 1401 مجلس روال جدیدی برای تقدیم لایحه بودجه تصویب کرد که به موجب آن دولت موظف شد در دو مرحله لایحه بودجه را تقدیم مجلس کند. در مرحله اول فقط احکام، سقف منابع، هدفمندی یارانه ها و مفروضات به مجلس داده می شود و در مرحله دوم جداول تفصیلی. این مصوبه مجلس باعث شده که منابع در کنار مصارف مورد بررسی قرار نگیرد که به نظر میرسد این تصمیم مجلس با روش درست تهیه و بررسی بودجه تفاوت دارد و بنابراین نیاز به اصلاح دارد.

3- با توجه به این که در قانون بودجه 1403 ارقام کامل هدفمندی یارانه ها درج نشده، لذا مقایسه ارقام لایحه بودجه 1404 با قانون بودجه مقدور نیست.

4- مهمترین نقطه قوت لایحه بودجه 1404 عبارت است از تجمیع و یک پارچه سازی بودجه های جداگانه جهت مدیریت بهتر و شفاف سازی در خصوص کسری بودجه و شیوه های تأمین آن.

5- فرض بر این است در سال 1404 تولید نفت خام در کشور 3750 هزار بشکه در روز و قیمت هر بشکه نفت صادراتی برابر 5/57 یورو باشد.

6- میزان واردات کالاهای اساسی در سال آینده 11 میلیارد یورو در نظر گرفته شده است.

7- در لایحه بودجه سال آینده ضریب حقوق کارمندان و بازنشستگان 20 درصد افزایش می یابد.

8- منابع هدفمندی یارانه از 759 همت در سال 1403 به 911 همت افزایش می یابد که رشد 20 درصد دارد.

9- جمع منابع بودجه عمومی از 4061 همت در سال 1403 به 5988 همت در سال 1404 می رسد که رشد 47 درصدی را نشان میدهد.

10- جمع مصارف بودجه عمومی با رشد 51 درصدی از 2562 همت در سال 1403 به 3871 همت در سال 1404 میرسد.

11- مجموع درآمدهای بودجه عمومی از 1598 همت در سال 1403 با 42 درصد رشد به 2276 همت در سال 1404 میرسد.

12- تملک دارایی های سرمایه ای از 400 همت در سال 1403 به 561 همت در سال 1404 میرسد که 40 درصد رشد خواهد داشت.

سوالات و پاسخها

1. جنابعالی انبساطی بودن لایحه بودجه را چگونه ارزیابی میکنید؟

آیا اب، حد از انبساط، اقتصاد، است ه متناهد کا، آمدء، لازم ا، داشته ناشد؟ بءءء انبساط، با حء شءط، ه ءءء شءانء، متءانء کا، سا؛ ءاقع شءء؟ با عنایء به ویزگی های لایحه بودجه 1404 و توجه به نرخ تورم، و این که افزایش منابع و مصارف بودجه عمومی دولت کمی از تورم مورد انتظار بالاست لذا بودجه سال 1404 را نمیتوان بودجه انبساطی نامید. ضمناً عدم جبران قدرت خرید صاحبان درآمد ثابت به معنی بودجه ریاضتی برای این گروه از مردم تلقی میشود.

2. آیا اولویت لایحه بودجه 1404 بهبود اوضاع تولید است یا مبارزه با تورم؟ در شرایط فعلی کشور کدام یک از این دو مورد ضرورت بالاتری دارد؟

3. آیا تبصره 15 مربوط به تسهیلات تکلیفی از کیفیت لازم برای حمایت موثر از رشد تولید یا تحقق توزیع عادلانه‌تر برخوردار است؟ این تبصره بدون وجود استراتژی صنعتی

مشخص، در کشف، چگونه متعاندان گذا، باشد؟

تسهیلات تکلیفی علیرغم آن که طی سالیان دراز در تبصره های سنواتی بودجه وجود داشته لکن تأثیر زیادی در افزایش تولید نداشته است. برای موثر بودن سیاست های حمایتی لازم است مسیر افزایش مستمر تولید تدوین گردد و سیاست های مرتبط مشخص و به مورد اجرا گذاشته شود. مثال در تمام برنامه‌های توسعه باید هدف ارتقای سهم تولید ایران از حدود 4/0 درصد از تولید جهانی به 1/1 درصد (سهم جمعیتی ایران از جمعیت جهان) تعیین گردد.

4. با توجه به اوضاع اقتصادی کشور و تغییرات به وجود آمده در فضای بینامللی، آیا این شیوه بودجه ریزی در سال آینده قدرت خرید نیروی کار را بهبود خواهد بخشید یا آن را

بدت میکند؟ در، ابطه یا اب، مضمع، چه اصلاحات، متما، اعمال، کد؟

کلیدی ترین تصمیم گیری برای اقتصاد ایران باز شدن فضای بین لامللی به روی اقتصاد ایران است که این امر مستلزم تقویت و برقراری روابط بین لامللی برای ایران است. به عبارت دیگر، عادی سازی (نرمالیزه کردن) روابط ایران با دیگر کشورها از اولویت های نظام جمهوری اسلامی باید باشد که این امر بستر لازم برای جلب و جذب سرمایه گذاری خارجی را هم فراهم خواهد ساخت.

5. حفتگ، کلان، بدهجه، ا دند شما چه سمتهم، داد؟ آنا نسخما، لاتمامشخ، است نا هاقعا اصلاحات تد، بح، اقتصاد، د، بش، خواهد بود؟

لایحه بودجه سال 1404 را می توان ادامه راه قبلی با کمی شفافیت تلقی کرد. در این لایحه اصلاحات برجسته ای انجام نشده است.

6. با اب، هند بدهجه، تهسط دولت، کدام یک از قشها، محمد، جامعه ششت، نفع، ا خواهند بود ه کدام یک ششت، ا، ا، ا متما، مشهند؟

دارندگان درآمد ثابت را می توان متضررترین بودجه 1404 نامید. چون اصلاحات قابل توجه در سال 1404 منظور نشده است بنابراین منتفعین وضعیت اقتصادی همان هایی خواهند بود که فعال هستند.

7. در، ادامه، چه موارد، متما، در، محله اصلاحات بدهجه به اوضاع تاملد، کشف، اکمته مدت نا بلند مدت کمک کند؟

دولت باید اصلاحات اساسی در سمت مصارف بودجه به عمل آورد. برای این کار لازم است در بودجه عمومی دولت اعتبارات تمام نهادهای غیر دولتی حذف شوند و هزینه غیر عادی دستگاه های عریض و طویل هم کاهش یابد. به عبارت دیگر، باید مصارف بودجه با دیدگاه ریاضتی (کاهش مصرف) و افزایش سرمایه‌گذاری تدوین شود.

8. از منظر محیط‌زیستی لایحه نگارش شده را چگونه ارزیابی میکنید؟ با توجه به اینکه اغلب برنامه های محیط‌زیستی در اجرا با مشکلات اساسی مواجه میشوند، آیا این لایحه

قابلیت اجرا، در، همه مذک، ا، دا، است؟

عملکرد جمهوری اسلامی در خصوص محیط زیست قابل دفاع نیست. ما مشکلات اساسی در مدیریت منابع طبیعی داریم. مدیریت آب بسیار اسفبار است. با وجود آن که ایران در منطقه خشک و نیمه خشک جهان قرار دارد و میزان بارندگی آن یک سوم متوسط جهانی است، معذک، استقرار صنایع آب بر در مناطق خشک و کویری و برداشت بی رویه از آبهای زیر زمینی معضلات تنش آبی و فرونشست زمین را در بر داشته است. برای رعایت جنبه های زیست محیطی باید برنامه مناسب آمایش سرزمین تدوین، تصویب و اجرا شود تا در قلاب آن شاخص های توسعه پایدار مورد توجه عملی قرار گیرد. به دلیل اشکالاتی که در نگرش به توسعه پایدار هست لایحه بودجه 1404 نمیتواند پاسخگوی نیازهای واقعی باشد.

9. اگر شما به طور کلی بخواهید به این لایحه نمره دهید، از 10 چه نمره‌ای در نظر خواهید گرفت؟

این لایحه در مقایسه با قانون بودجه 1403 بهتر است اما پاسخگوی جامعه تحول خواه ایران نیست. من به لایحه بودجه نمره قبولی ضعیف (6) میدهم.

محمدباقر بهشتی

1404/8/22

بنده بودجه سال 1404 را بودجه حسابداری میدانم تا بودجه اقتصادی. در بودجه اقتصادی باید رشد اقتصادی هدف اصلی باشد و تولید در اولویت قرار گیرد درحالی که در بودجه سال 1404 چنین نشده است هر چند سعی شده است فشار بر تولید افزایش نیابد.